

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Profesorul Czirbusz despre Români.

Am luat notiță la timpul seu despre apariția unui op de mare preț cu care a fost îmbogățită nu de mult literatura serioasă magiară, despre cartea profesorului piarist din Timișoara, Dr. Czirbusz Géza, intitulată „Ungaria la începutul secolului XX” (Magyarország a XX. évszáz elején).

Ni-am exprimat atunci bucuria și mulțămirea față cu modul de gândire al învățatului autor, și față de vederile sale politice, cu totul opuse curentului șovinist de astăzi, vederi, cari trebuie să iase în curând la suprafață în politica magiară, pentru-că nu se poate, ca miopia de astăzi să dureze pentru totdeauna, ci politicienii magiari vor trebui să vină la convingerea, că poporele nemagiară din patria acésta nu pot fi făcute neesistente prin simpla negațiune a existenței lor, ear' aceea ce există, știut este, că trebuie să aibă nu numai îndreptățirea de a exista mai departe, ci și dreptul de a se desvolta, pentru a-și asigura existența.

Vederile politice ale autorului opului numit de așa natură fiind, evident că ele sunt corecte și corespundătoare întru toate stărilor de lucruri din patria noastră, de aceea le-am aprobat și am laudat curajul cu care autorul iubitoriu de adevăr vine să le arunce în fața șovinismului magiar, tocmai în aceste vremuri în cari nesațiositatea acestuia a atins culmea.

Astăzi venim să ne ocupăm cu o altă parte a cărții dlui profesor Czirbusz, pentru care regretăm că nu putem să-i aducem laude în mod necondiționat.

A nume, în partea etnografică a cărții sale, autorul face descrierea diferitelor popore din patria acésta, prin urmare și descrierea poporului român (pus la locul din urmă, după toate celelalte popore conlocuitoare), și aici domnul profesor n'a fost norocos să nimerescă întru toate córdă adevărului.

Spune el multe lucruri adevărate despre Români, dar' spune și lucruri cari nu prea corespund adevărului. Și dăm cu gândul, că asta vine de acolo, că autorul a studiat poporul român aproape numai din cărți, și în mare parte din cărți scrise de oameni cari n'au fost binevoitori Românilor.

Numai așa ne putem explica, cum de un om cu judecată sănătoasă, imparțial întru toate, ca dl Czirbusz, rischază afirmări pe cari nici-odată nu le va putea dovedi.

Părerea noastră e deci, că domnul profesor Czirbusz n'a fost de tot în clar cu aceea ce avea să spună despre Români, și de aceea, unele din aprecierile sale sunt unilaterale și defectuose.

Aspirațiunile noastre domnul profesor nu le cunoște, cum nu cunoște în mod amănunțit nici literatura noastră și nici trecutul nostru. De aci greșelile ce le face când descrie poporul român din patria acésta. Greșeli destul de mari; nu atât de mari însă, cum sunt multe din adevărurile pe cari le constată și le spune în fața conașionalilor sei.

E greșală de es. aceea ce ne spune profesorul Czirbusz la începutul aprecierilor sale, a nume, că poporul român ar fi cel mai înapoiat în monarchia austro-ungară, și că ar fi și astăzi în mare parte un popor de păstori.

Domnul Czirbusz ar pute óre să ne spună, că de ce e poporul român mai înapoiat de cât toate celelalte popore din monarchie, și că în ce e mai înapoiat? În cele materiale, în cultură, în religiozitate, în facultățile sale, în bunătatea inimii, în vitalitatea sa?

Să nu știe óre dl Czirbusz, că poporul român, ca popor n'are de cât o viață de abia o jumătate de secol, în care însă a făcut progrese ca nici unul din patria acésta, pe lângă toate pedecile ce i-s'au pus și i-se pun necontenit, și pe lângă toate greutățile ce avea să le învingă.

Acesta e un fapt, care dovedește, că poporul român are facultăți intelectuale extraordinare, și că n'are trebuință de cât de teren liber, pentru a se desvolta mai departe, ca desvoltându-se după cum ar dori și pute, să le întréacă pe toate.

Și apoi, de unde și până unde noi tot popor de păstori și astăzi? Popor de agricultori da; și fiind-că un ram al agriculturii e și hrănirea vitelor, Românilor e și păstoriu, nu însă numai păstoriu, prin urmare nu suntem popor care se ocupă exclusiv numai cu păstoriu.

E greșită și împărțirea poporului român în clase, pentru-că noi n'avem de cât două clase: inteligență și popor.

Ear' numirea poporului de: moți mocani, câmpeni, podgoreni, etc. nu însemnă diferite soiuri de Români, ci exprimă numai anumitele părți de țără, anumitele teritorii pe cari locuiesc acei Români. Și pădurean la nici un caz nu însemnă aceea ce crede autorul, păstoriu, om care locuiește în pădure, pentru-că pădurenii sunt ómeni cari locuiesc în apropierea pădurilor!

În schimb însă se cuprinde ceva adevăr în următoarele aprecieri pe cari autorul le face poporului român:

„Esteriorul (Românilor) variază. În general sunt mai mici de cât Slavii. Fața lor e scurtă, cam ascuțită, ochii lungăreți și întunecoși, coșul peptului e convex, cóspsa mai puțin convexă, extremitățile mici, dar' foarte regulate. Din cauza musculaturii slabe (traiu réu) sunt în carne de pasere, cu toate acestea însă sunt puternici, neobosiți, pedestrași buni, desteri în lucrul de mână, au ochi ageri și auz fin.

Fata deja în etate de 13—15 ani e fir de fióre deplin desvoltată, și până la 18 ani e încântătoare, figură sburdnică, cu mers elastic, fața rotundă și albă ca zăpada, cu sînuri mici de forma perelor și cu picioare mici. Dar' măritându-se, în curând se deformeză, se urțește, parte în urma desfrâului (?), a muncii și a sulemenitului, parte din cauza rachiiului (?).

Românul e suflet conservativ, prin urmare e cerbicos, greoiu, religios, servil, îngăduitoriu, supus, stăruitoriu, implacabil și preste măsură de indiferent, chiar străin față de tot ce nu e românesc, sau ce nu interesează ținutul seu.

Din Român nici-odată nu se va face Neamț, Sârb ori Magiar, și nici catolic, ori

reformat. Intors însă da, ómeni din ori-ce neam, chiar și Neamțul cel cult, ușor se romaniséză. De aceea, între Români ori-ce încercare de magiarisare e zadarnică, și banu cheltuiți de EMKE pentru astfel de experimentări, sunt bani perduți. Și inteligența asemenea rămâne română, ori-unde să-și fi făcut studiile...

Așa ne prezintă lumii profesorul piarist din Timișoara, Dr. Czirbusz Géza, în cartea sa. Lăsăm în grija cetitorilor să decidă, dacă bine ori réu ne prezintă. Celelalte aprecieri ce ni-le face dl Czirbusz le vom da în numărul viitoriu.

Causele și combaterea proselitismului.

Temă lucrată pentru conferența preotescă din tractul Solnocului, ținută în 10 Novembre v. c. în comuna Suciul-de-jos, de preotul Augustin Herman.

Biserica creștină ortodoxă-orientală, întemeiată de însuși mântuitorul lumii, de Domnul nostru Iisus Christos, conservată de sântii apostoli, întărită prin martiriul acestora și consolidată și adusă la înflorire prin dogmele și canónele statorite în cele 7 sínóde ecumenice, a fost neîntrerupt obiectul unei neîncetate și a persecuțiilor celor mai crâncene, nutrite și înscenate din partea celor necredincioși, din singurul motiv, că ea reprezenta și propaga adevărul.

Da, adevărul vecinic, întrupat în biserica creștină ortodoxă-orientală, numită: „una, sântă, sobornică și apostolică biserică”, ale cărei învățături dumnezeiești strălucesc și se lățesc mai luminos și mai puternic de cât razele și căldura sórelui!

Dar', durere, în lumea vădută există ființe, cari se ascund și fug de lumina binefăcătoare a sórelui; așa deci și o mulțime mare de ómeni, parte din răutatea înăscută în ei, parte orbiți sufletește de datinile, de învățăturile și de frumsețile acestei lumi vădute, de-și ved și înțeleg strălucirea și adevăritatea învățăturilor sântei noastre biserici, — fug de ele, le înconjură, dau în întunec, și de aci încercă prin tot felul de mijloce a întuneca adevărul, care nu le place, se forțeză a prezenta învățăturile lor omenești în formă de adevăr, cari învățături tocmai pentru-că sunt omenești, și ómenii ómeni fiind, prind la cei ușor credători și i atrag de la ortodoxia pe partea lor.

De aci persecuțiunile sub împărății romani din partea păgânilor în contra creștinismului; — de aci prin evul mediu furia Turcilor, de aci fanatismul popórelor din apus de credință papistașă, cu care pe timpul războaielor cruciate sub firma eliberării locurilor sante năvăliau asupra imperiului roman de răsărit în scopul submirării și chiar al nimicirii bisericii ortodoxe răsăritene și de aci în special nisuița, demnă de o cauză mai bună, a credincioșilor bisericilor heterodoxe din Ungaria și Transilvania, de a estermina biserica noastră ortodoxă-orientală română din acésta țără.

Și pe când toate încercările și mijlocele cele diferite, puse în aplicare cu cea mai mare intoleranță religioasă, chiar cu forța brută din partea papistașilor prin secolul al XIII-lea și din partea calvinilor prin secolul al XIV-lea, de a nimicir din temelie biserica noastră ortodoxă română de aici, s'au frânt de țaria paternice credințe a metropoliților și episcopilor, a preoților și poporului nostru credin-

cios, și s'au stins ca fumul și s'au topit ca céra de fața focului prin puterea celui Preaînalt, care ne conduce și ocrotește spre bine în acésta lum, și Români din acésta țără au fost și au rămas credincioși scumpei noastre biserici mame ortodoxe orientale române și astfel au format un singur corp religionar și național paternic și viguros, pe care străinii nu l' putură nici frânge și nici nimicir. Iată însă că la anul Domnului 1700 metropolitul nostru Atanasie din Alba-Iulia se lasă ademenit prin iesuiții papistași, cari îi promiteau bunuri lumești trecătoare.

Lăcomia și nesațiu după acestea îi slăbesc credința și ei dimpreună cu pușini protopopi, ómeni servili de ai lui, se unesc cu biserica papistașă, crezând unașia. Români cu timpul se despart în două tabere contrare religioare și astfel se ridică zid între ei, se produce ură și cărtă întré frații de un sânge și de o limbă, spre adevăritatea cuvintelor: „perirea ta din tine Israile!” și „tótă casa, care se împărechiază întru sine, nu va sta!”

De atunci și până acum zace blăstemul lui Dumnezeu asupra poporului român. Frații preoți uniți, de-și ved, cunosc și simt în conștiința lor acest blăstem, nu se îndrepteză, nu se întorc la biserica noastră; ci, ademeniți de papistași, se folosesc de tot felul de învățături neadevărate, ca să atragă pe ai noștri pe partea lor și, durere, unii credincioși de ai noștri, crezând aceste, trec de la noi la ei.

În cele următoare mă voiu nisui să arăt causele, din cari se întemplă aceste treceri religioare, și mijlocele de a le paralisa și împedeca.

Aceste cauze — după modesta mea părere — sunt *esterne*, adică învățătura și nisuița uniților de a demonstra, că biserica și credința lor este cea adevărată, și *interne*, adică unele împrejurări și scăderi în parochiile noastre.

I. *Causele externe*, dintré cari:

1. *Primatul papal*. — Prin învățătura despre primatul papal papistașii și cu ei uniții încercă a dovedi, că papa de la Roma este capul și prin urmare domnitoriul absolut al întregii biserici creștine, căruia au să se supună toți creștinii de pe întregă fața pământului.

Acésta învățătură și-o baséză pe presupunerea, că apostolul Petru a fost episcop al Romei. Acésta presupunere și afirmare însă nu este pe nimic basată, căci până la veacul al III-lea după Christos nime nici a susținut-o — și nici n'a învățat-o acésta. Dovedă despre acésta este împrejurarea, că atât istoricii cei vechi, cât și cei noi, pe lângă toate scrutările lor, nici până acum n'au ajuns la stadiul de a pute constata cu siguranță, că fost'a apostolul Petru episcop în Roma din Italia, ori nu?! Dar' chiar admitând că a fost, acésta încă nu involvă în sine nici o prerogativă a lui preste ceilalți apostoli.

Arma cea mai puternică a papistașilor și prin urmare a uniților întru susținerea primatului papal, adică a întâietății lui Petru față de ceilalți apostoli sunt cuvintele Mântuitorului, ce le-a zis lui Petru: „tu ești Petru și pe acésta piatră voiu zidi biserica mea și porțile iadului nu o vor birui pe dînsa.”

Aceste cuvinte uniții le esplică în sens literal și susțin că biserica lui Christos este zidită pe Petru, ca om. — Cine nu vede și nu înțelege însă acé marea greșală și rătăcire a lor, căci, dacă ar fi adevărat aceea ce susțin, atunci deodată cu mórtea lui Petru s'ar fi surpat și nimicir și biserica lui Christos!

1) Mateiu XVI, 18—19.

Noi ortodocșii însă, credem și trebuie să mărturisim, că în aceste cuvinte ale Domnului nu s'a înțeles persoana lui Petru; ci s'a înțeles însuși pe sine Domnul Christos și a înțeles credința, mărturisită în el prin cuvintele: „tu ești Christos, fiul lui Dumnezeu celui viu”; cuvinte, pe cari încă înainte de Petru le-a mărturisit mai întâiu Natanail, de la care le-a auzit și Petru.

Că acesta așa o au înțeles și papistașii mai învățați și nepătimași, o dovedim într'alții cu înșeși cuvintele marelui părinte apusan Augustin, care zice: „Domnul pentru aceea a zis lui Petru: Tu ești Petru și pe acesta pătră voi zidi biserica mea, — pentru-că Petru zise: Tu ești Christos fiul lui Dumnezeu celui viu: Pe acesta pătră (eu și credința în mine), așa dară, zice Domnul, care ai mărturisit-o, voi zidi biserica mea. Pătră deci era Christos însuși, pe al cărui temelie și Petru era zidit, căci nime nu poate pune alt fundament, de cât acela ce este pus, adică Iisus Christos” (I. Cor. III. 11).¹⁾

Acosta o mărturisește și sântul Ambrosiu, prin cuvintele: „credința în Iisus Christos este fundamentul bisericii, căci nu de trupul lui Petru, ci de credință s'a zis”.²⁾

Apostolul Petru însuși declară: Iisus este pătră”.³⁾

Deci, precum vedem, primatul papal nu are absolut nici o basă adevărată și cade de sine.

Mai basază ei primatul papal și pe cuvintele Domnului, zise către Petru: „Și-ți voi da ție cheile împărăției cerurilor și orice vei lega pe pământ, va fi legat în ceruri, și orice vei deslega pe pământ va fi deslegat în ceruri”.⁴⁾

Dar' aceste cuvinte le-a zis domnul tuturor apostolilor și numai s'a adresat către Petru cu ele, căci însuși Christos în alt loc ne spune, că aceste cuvinte le-a înțeles pentru toți apostolii, când zise către toți apostolii: „Luați Duh Sânt, cărora veți erta păcatele, se vor erta lor, și cărora le veți ține, vor fi ținute”.⁵⁾ Apoi Domnul Christos însuși a zis către apostoli: „Cel-ce voește să fie mai mare întru voi, să fie slugă tuturor”, prin urmare Domnul n'a recunoscut nici-când și nici unuia dintr' apostoli ceva înțaietate întru ceilalți.

Apoi, cine nu știe, că cuvintele pe cari le-a zis de trei-ori Domnul către Petru: „Paște oile mele, paște mielușei mei”, — sunt trei admonerii, cari i-s-au dat pentru împregiurarea, că dinsul de trei-ori se lăpăda-se de Domnul; deci prin acestea l'a muștrat spre a l' întări în credință, și nici decum spre a l' încredința exclusiv cu păstoria întregii turme creștine.

2. Mai are încă o proptea primatul papal, și aceea este dogma infalibilității, creată

¹⁾ Ausgew. Schriften des heiligen Augustinus T. VI; trat. 124, c. 5, Kempton, 1878.

²⁾ S. Ambrosiu „De incarnatione” c. V.

³⁾ Fapt. Apost. c. IV.

⁴⁾ Mat. XVI. 19—20.

⁵⁾ Ioan XX, 19—23, Luca XXIV, 35—47. Mat. XVIII, 18.

numai la anul 1868. Despre netemeinicia acestei dogme ne convingem și numai prin îmbrăjurarea, că contra ei s'au declarat 150 de prelați papistași, dintr' cei mai renumiți în biserica lor. Ne mai convingem și din cuvintele scripturei, unde se zice, că nime nu este fără de păcat, de ar fi viața lui și chiar numai de o zi.

Cum de cutază uniții a învăța, că papa este infalibil, când înșiși apostolii se declară pe sine păcătoși¹⁾, și când știm, că despre papa Benedict al IX, care în vârstă de 11 ani s'a suit prin simonie pe tronul papal, este scris: „că pe scaunul sfântului Petru șede diabolul”.²⁾

3. Originea noastră a Românilor de la Roma.

Față de acesta răspundem în conglăsuire cu toți scriitorii serioși în această materie, că noi nu din Roma, ci din diferite provincii italiene ne avem originea și că chiar și într' coloniștii aduși aici prin Traian la anul 105 după Christos, aceia cari erau creștini, mărturiseau credința ortodoxă, căci atunci toți creștinii erau ortodocși și chiar și episcopul Romei era ortodox. — De la coloniștii creștini au învățat creștinismul și celelalte popore de aici și toți episcopii și creștinii de aici înainte de primul rege al Ungariei, sfântul Ștefan, erau ortodocși. Prin urmare tocmăi pentru-că suntem din Italia, trebuie să ținem cu multă tărie la credința creștină a străbunilor noștri din Italia, care atunci era credința ortodoxă!

4. Cultura Românilor.

Frații uniți chiar și acest bun comun îl folosesc de armă contra dreptei noastre credințe, când susțin, că numai prin unația ne-am cunoscut originea italiană, am ajuns la conștiința națională și ne-am putut avânta la acel grad de cultură, la care trăim noi Români în ziua de astăzi.

Acosta este un neadevăr, pentru-că istoria ne dovedește cu deplină convingere, că încă înainte de unația orginea noastră italiană ni-o-a dovedit istoricul italian Bonfiniu, care trăia la curtea regelui Mateiu Corvinul din această țară. — Conștiința națională ni-a întemeiat-o și deșteptat Miron Costin, N. Costin, Cost. Cantacuzino și Dimitrie Cantemir și mai în urmă George Lazăr, din ale căror scrieri s'a creât cultura română modernă de astăzi. Prin urmare cultura română și fără unația ar sta tot pe acea treptă, pe care stă în ziua de astăzi, ba cutază a afirma, că de nu venia unația asupra noastră, am fi și mai înaintați în cultură, căci puterile cele mai bune, cari se risipesc acum cu certele dintr' frați, ar pute fi întrebuițate cu mare succes la promovarea culturei noastre române și am obținé uimitore rezultate, mai ales în cultivarea poporului nostru, rămas atât de înapoi în cultură, tocmăi pentru-că din cauzele trecerilor religioare noi suntem în stare a susține școlile române de prin orașe și comune.

¹⁾ Pavel Galat. II, 9—18.

²⁾ Hefele T. II.

Acestea sunt cauzele principale esterne ale proselitismului religioar la români și aceste sunt și mijlocele de combatere a lor, care combatere datori suntem noi preoții ortodocși a o face cu vreme și fără vreme, spre a lumina poporul nostru credincios despre doctrinele neadeverate uniate, și a l' întări în credința noastră ortodoxă dréptă, și astfel ferindu-l de cursele proselitismului să-i stărnim ambițiunea, că, fiind ortodox, este membru al celei mai adevărate biserici din lume, în a cărei credință au trăit și au murit toți strămoșii sei, și pentru care credință în nenumărate cazuri ei au suferit chiar și martiriul!

Acosta se poate face prin creșterea bună a pruncilor în familie, — apoi cu mult succes prin catechisarea conștientă a elevilor școlari și a adulților, și în urmă prin predică în biserică și capacitări și convingeri, tot atâtea lucruri pe cari avem noi preoții să le facem la ori-ce atingere cu poporul. (Va urma.)

Lista contribuțiilor

făcute în scopul rescumpărării feliicităților de Anul-nou în favorul fondului Casei Naționale.

S'au mai făcut până acum următoarele contribuții:

Dr. Atanasiu Marienescu, jude de tablă i. p., Sibiu	cor. 10—
Eugen Marienescu, Cluj	” 5—
Iosif Popescu, dir. de bancă, Reghin	” 5—
Ilie Dobrotă, paroch, Poiana	” 2—
George Bărbat, vice-notariu, Poiana	” 2—
M. Sirlincan, contabil, Kecskemét	” 2—
Ioan Popovici, paroch, Gelmar	” 2—
Dr. Nicolae Vecerdea, dir. filialei „Albina” Brașov	” 10—
Dumitru Banciu, farmacist, Seliște	” 4—
Grigoriu Tămaș, Chiuar	” 2—

Ear' în memoria răposatului president Dr. Rațiu au contribuit pentru Casa națională următorii domni:

Simion Micu, pro'opop, Alba-Iulia	cor. 5—
Rubin Pația, avocat, Alba-Iulia	” 5—
Dr. Ioan Marciac, avocat, Alba-Iulia	” 5—
Ioan Muntean, Alba-Iulia	” 5—
Ioan Teculescu, protopresbiter, Alba-Iulia	” 3—
Dr. Fodor, Alba-Iulia	” 3—
N. Florescu, Inghiu	” 3—
Anonimul P. Alba-Iulia	” 3—
Ioan Cirlea, Alba-Iulia	” 2—
Iosif Cirlea, Alba-Iulia	” 2—
D. Lupu, Alba-Iulia	” 2—
X., Alba-Iulia	” 2—
George Filip, avocat, Alba-Iulia	” 10—
Ignatie Borza, Alba-Iulia	” 4—
E. Pop, Alba-Iulia	” 4—
Victor Onițiu, Alba-Iulia	” 1—

NOUȚĂȚI

Sfintele sărbători ale Nașterii Domnului au fost serbate cu obicinuita ceremonie și evlavie. În Sibiu serviciul divin în biserica din suburbiul Iosefin a fost oficiat de Inaltpreasfinția Sa metropolitul Ioan, asistat de Preacuvioșia Sa arhimandritul-vicariu arhiepiscop. Dr. Ilarion Pușcariu, de Preacuvioșia Sa protosințelul Dr. Eusebiu R. Boșca, directorul seminarului Andreian, de protopresbiterul Sibiuului, Ioan Papiu, de protopresbiterul asesor consistorial Mateiu Voilean, de archidiaconul ieromonach asesor consistorial Dr. Miron Cristea și de diaconul archivar consistorial Demetriu Câmpeanu, în prezența unui public distins și forte numeros, așa că o bună parte nici nu a mai putut străbate în biserică, ci numai de la ușă asculta sfânta slujbă și frumoșele cântări ale corului seminarial. — În cursul liturgiei Inaltpreasfinția Sa a hirotonit diacon pe clericul George Lărgian, ales paroch în Negriștești (tractul Dej).

Ca bun părinte al fililor sei sufletesți, Inaltpreasfinția Sa metropolitul a ținut să facă plăcute sfintele sărbători și celor singuri — oficianți, profesori, etc., cari în urma împrejurărilor au să trăiască departe de caminul părintesc și lipsiți de familie. Astfel în prima zi de crăciun pe lângă Preacuvioșia Sa arhimandritul Dr. I. Pușcariu și venerabilul octogenar C. Stezar, a întrunit la masă preste 24 persoane, partea cea mai mare tineri, ale căror sentimente de reverință și iubire fiască față cu Inaltpreasfinția Sa le-a interpretat Preacuvioșia Sa domnul arhimandrit prin un toast ținut cu multă vervă, în care schițând faptele Inaltpreasfinției Sale și dragostea și zelul cu care muncește neobosit pentru prosperarea bisericii, îi dorește țarie și sănătate, pentru-ca mulți ani încă se l' avem povățuitoriu și exemplu de muncă pentru prosperarea așezămintelor noastre bisericesti și școlare. — Inaltpreasfinția Sa, mănecând de la faptul că la masă ocupă loc într' doi militari: căpitanul în pensiune C. Stezar și supralocotenentul Florian, invocă mărturia lor la tesa, că un comandant, fie el ori-cât de bun, dacă armata nu e bună nu poate ajunge la nici o isbândă. Astfel și pe alte terene de muncă, dacă cel în frunte pus poate să numere la activul seu succese, acelea nu sunt numai al seu merit, ci și al consilierilor și împreună-lucrătorilor sei. Mulțumind deci pentru cele intonate de Preacuvioșia Sa, dorește consilierilor și împreună-lucrătorilor sei, armatei, viață îndelungată, țarie și sănătate, pentru-ca în dragoste și bunăînțelegere să conlucre toți, umăr la umăr, la tot ce e bun și folositoriu bisericii, școlii și poporului român.

Masă mare a dat Inaltpreasfinția Sa și a doua zi de crăciun.

Hymen. Domnișora Victoria Jvandrea și dl Timoteiu Popovici își serbeză cununia Sâmbătă la 28 Decembre v. 1902 la 4 ore d. a. în biserica gr. or. rom. din Sibiu, suburbiul Iosefin.

Crăciunul la „masa studenților”. Este știut că la această instituție filantropică, înființată de institutul „Albina”, primesc prânzul gratuit cam 50 tineri, cari frecuențază școlile medii din Sibiu. Conform usualui din trecut li-s'a dat tinerilor Marți, în sera de Crăciun, și cina, făcându-se și obicinuita sărbătoare cu vorbiri, cântări și declamări. La acesta au asistat domnul Parteniu Cosma,

FOIȘORĂ

Vilhelm Hauff.

O zi de sărbătoare a fost pentru presa literară germană ziua de 29 Novembre n. c. În acesta zi s'a împlinit o sută de ani de la nașterea unui poet, care de-și de tiner murit, totuși prin eminentele sale scrieri a atras asupra sa atențiunea publicului cult din Germania — și străinătate.

Colone lungi și elogișe au consacrat revistele literare în onorea și amintirea unuia dintr' cei mai adorați noveliști și povestitori ai Germanilor, — în amintirea lui Vilhelm Hauff, pentru-că despre el era vorba. Mai puțin cunoscut e însă acest poet german la noi, Români, — de-și dl Florescu și I. Pop Reteganul au tradus unele povești din almanachul seu, — și de aceea cred că e bine a face câteva reflecțiuni asupra vieții și activității sale literare.

Vilhelm Hauff s'a născut ca al doilea fiu al unui secretariu ministerial, la anul 1802 (29 Novembre) în orașul Stuttgart, vatra romanticilor Uhland, Kerner, Schwab și la care s'a încălzit mai târziu și pesimistul Lenau. După mórtea prea timpurie a tată-seu (1809) micul „Vil” cum îl numiau pe Hauff

în pruncie — a rămas sub îngrijirea mamei sale — o femeie escelentă, cu o bogată cultură, atât literară cât și artistică. Pe deplin conștie de chemarea ei de mamă — și totodată și de locuitor de tată, se trudea din răspuțeri, ca să desăvârșască educațiunea și instrucțiunea copiilor ei. Înca în anul 1809 se mută, din diferite cauze, la Tübingen, und „Vil” petrecu până la anul 1816 când a fost trimis apoi spre a-și continua studiile la vechia școlă din Blaubeuern.

Aici cerceta forte des biblioteca cea veche și bogată în cărți prețioșe și de rară valoare. Mult îi plăceau povestile orientale și ale germanilor, de aceea mai bucuros se adăncia în povesti și în visuri de cât în lecțiile prescise.

Terminând clasele din Blaubeuern s'a reîntors earăși la Tübingen (1820) înscriindu-se la universitate spre a studia teologia. Din anii sei de universitate puține date avem. Știm numai cum-că visătorul tiner, hărăzit muselor, se indeletnicia mai mult cu ale științei — de cât cu ale sfintei teologii. Cu greu scria ceva — după multă rugare — dar' și aceea numai de dragul amicilor sei.

La anul 1824, după terminarea studiilor teologice a fost angajat ca meditator în familia Hugel, ministru de război. Aici se familiarisă cu o vieță adevărat socială, care avu

asupra lui Hauff o neștersă înriurire. Impresiunile ce le-a primit inima sa aici le aflăm depuse în scrierile sale, ca fermecătoare floricele.

Primul op cu care a pășit în pulcritate a fost „Märchenalmanach, pentru anul 1826”. Deja aici, în opul acesta îl avem pe Hauff în întregime lui, cu o fantasmă uriașă, cu fondul sarcastic-umoristic și moralisător, și toate acestea ascunse sub vëlul străvezui al poesiei. și de și subiectele sunt străine, — orientale, totuși Hauff a reușit prin talentul seu a le da forma originalității. În fie-care poveste simți înriurirea binefăcătoare ce au avut-o asupra-i povestile germane și orientale.

Îndată după apariția almanachului a edat cartea „Mittheilungen aus den Memoiren des Satan”, care ni-se presintă mai mult ca un op fragmentar — de cât op rotunzit, întreg, dar' și din el transpiră spiritul satiric și vâdește iscusința autorului de a împreuna comicul cu ironia poetică.

În romanul intitulat „Der Mann im Monde” edat sub numele de H. Clareu, persiflăză modul de scriere al unui adorat romancier cu numele H. Clareu, imitându-i dibăcia și modul de scriere atât de iscusit și nimerit, în cât publicul cetitoriu l'a primit drept op al lui Clareu. Căldura cu care a fost primit „Der Mann im Monde” îl încurajă și îndemna

a se indeletnicii mai mult cu astfel de subiecte. Astfel ni-a rămas „Das Bild des Kaisers” și „Die Bettlerin von Pont des Arts”, adevărate cap-de-opere, cari invederază mai mult și mai lămurit talentul și fantasia sa puternică. Și de n'ar fi scris altceva nimica, aceste două lucrări ar fi fost de ajuns să l' ridice întru cei mai mari și adorați romancieri și noveliști germani de pe vremurile sale.

Romanul seu mai mare „Lichtenstein”, conceput în forte scurt timp, a fost cu mare entusiasm primit de întreaga Germanie cultă. Aici imităză pe marele romancier Valter Scot, descriind în cele mai vii colori vieță țeranilor din patria sa până în amănuntele ei. Ici coala se ivește câte o descriere prea pe larg făcută, farmecul limbii însă, plasticitatea descrierilor și caracterizarea tipurilor te fac să uiți neajunsurile acestei aparente banalități.

După terminarea romanului acestuia a întreprins o călătorie prin Germania și Franța, făcându-și mulți prietini și câștigându-și mulți adoratori. De aducere aminte a acestei călătorii a scris frumoșă novelă „Die Phantasie im Bremer Rathskeller”.

Și ca liric Hauff e neperitor prin admirabilele sale poesii „Morgenrot, Morgenrot” și „Steh ich im finstern Mitternacht”, cari în privința popularității rivalisază cu „Loreley” a lui Heine.

rectorul „Albinei“, dōmna Maria Cosma cu d-sōrele Minerva și Hortensia, apoi domnii Dr. Eusebiu Roșca, protosincol-director semin., Alexiu Onișiu, jude reg. în pensiune, Dr. Ilie Beu, medic, Arseniu Bunea, preot gr. cat., Ioan B. Boiu, catechet la liceul statului și Aurel Bratu, profesor. Serbarea s'a început cu o colindă cântată de corul studenților. Atât acesta cât și piesele următoare au fost executate cu precizie, ceea ce servește spre onore coristilor și zelosului lor dirigent. Bine simțită a fost vorbirea unui octavan, care s'a făcut interperul sentimentelor de grațitudine ce tinerimea studiosă păstrează binefăcătoarelor ei. Relevă în deosebi meritele d-nei Cosma, care îngrijește de prosperarea celor lipsiți ca o adevărată mamă, și promite în numele colegilor sei, că toți se vor născuși să devină vlăstari demni ai neamului. Declamațiile cu cari s'au produs mai mulți inși, încă au reușit pe deplin, — dovadă că tinerii noștri dau și productelor literare atențiunea cuvenită. Producțiunea a durat mai bine de o oră. Eshauriat programul, dl Dr. Roșca, membru în direcțiunea „Albinei“, dă expresiune mulțămirei tuturor în vederea prestațiilor mult promițătoare ale tinerimei, laudă rivna ei de a se cultiva, și o îndemnă a se înzestra cu arma științei. Numai insistând în calea binelui și a virtuții se vor face vrednici de solicițiunea ce o poartă factorii competenți binelui obște al studenției, aducând în scopul acesta însemnate jertfe. — După depărtarea publicului asistent tinerii s'au așezat la mese, petrecând după datina străbună câteva momente vesele în amintirea lui „Moș-Crăciun“.

Tergul de țeră al Sibiului. Cât pentru vite cornute e oprit și de astădată, din cauza epizootiilor ivite întră vitele din câteva comune din jurul Sibiului. Este admis numai tergul de cai, care se va ține în 10 și 11 Ianuarie st. n. (mâne și poimăne).

† **Mateiu Sagasta.** Luni (5 Ianuarie n.) a răposat în Madrid, în etate de 85 ani, *Matteo Praxedes Sagasta*, fost în nouă rânduri ministru-president al Spaniei. Trei omeni de stat a avut Spania în deceniile din urmă, cari alternativ îi diriguu destinele: Sagasta, Canovas del Castillo și Silvela. Canovas a căzut jertfă nui atentat anarchist, pe Sagasta l'a trecut la cele eterne aprinderea de plumăni, nu mult după ce se retrăsese de la cârma țerii, spre a face loc rivalului seu, actualului ministru-president Silvela.

Cassariu de bancă. Direcțiunea institutului de credit și economii „Luceafărul“ din Verșeț a publicat concurs la postul de cassariu al institutului. Termin 20 Ianuarie st. n. Dotațiune 1400 corōne salariu, 240 corōne relut de curtur și tantienea statutară. Aleaul va ave să depună 2000 corōne cautiune și se ocupe postul la 1 Februarie st. n.

Dar pentru biserică. Domnul Teofil Pop proprietariu în Vaidasig, dimpreună cu soția sa Maria născută Neic, a donat bisericeii noastre din comuna numită un candelabru cu șese lumini, în preț de 69 corōne. Tot pentru biserică acesta cumpărase și socrul diu Pop, acum decedat, cu câțiva ani mai înainte, mai multe haine bisericești, în preț de 200 corōne. Faptele bune se laudă de sine.

Nu mult după întorcerea sa din călătorie duce la altariu pe iubita sa din copilărie — o verișoră, tot cu numele Hauff. O liniște și fericire binefăcătoare se coboră asupra lor, dar fericirea aceasta nu li-a fost orânduia de la Tatăl din ceriu a o gusta lung timp, pentru-că nu mult după căsătorie poetul a fost atacat de friguri primejdiōse, cari în curând îi curmară frul vieții. A murit la 18 Novembre 1827 în florea vieții. Păunaș.

Unirea

de Petru Dulfu.

Năsipul de pe maluri
Vedut'ați ce ușor
E spulberat în aer
De ori-ce vîntișor?

Când se unește însă
Grăunte cu grăunte:
O stîncă se închegă
Din firele mărunt!

Și ce-i mai pasă stîncei
De-a vîntului suflare?...
Din loc nici uraganul
S'o miște nu 'i în stare.

Invitare. P. T. membrii onorari, fundatori, ajutători și activi ai „Reuniunii române de musică“ din Sibiu, se invită cu tot onorul la conferința, ce se va ține *Duminecă* (11 Ian. n. a. c.) după amiaza la 4 ore, în *casina română* (Strada Măcelarilor).

Presidiul Reuniunii.

Alegere de preot. Ni se scriu următoarele: Făcându-se alegerea de paroch pentru parochia vacantă *Mucundorf*, protopresbiteratul Cohalmului, în 21 Decembrie v. 1902, a intrunit majoritatea absolută a voturilor dintră doi candidați, clericul absolut *Ilariu Enciu* din Teliua. Actul alegerii a fost condus de dl protopres. Nicolau D. Mircea.

Inchiderea școlilor din Lugoj. Pe baza unui ordin de la comitat (to 2 Ianuarie n. magistratul orașului Lugoj a ordonat sistarea prelegerilor, respective prolongirea ferilor de crăciun până la 12 Ianuarie pentru toate școlile elementare din Lugoj. Motivul acestei dispozițiuni e, că în Lugoj grasséză întră copii morburi infecțioase.

Eticheta! Agenția Havas din Paris, în legătură cu vestea despre răposarea lui *Sagasta* raportéză din Madrid, că regele Alfonso înainte de mōrtea fostului seu ministru a voit să 'l cerceteze, dar' dignitarii curții l'au fărut atent, că așa e va nu permite eticheta curții! — Ear' corōna etichetă la curtea spaniolă fiind mai mare dōmnă chiar și de cât regele, tinerul Alfonso a trebuit să i-se supună.

Petrecere în Arad. „Asociațiunea națională aradană pentru cultura poporului român“ — secțiua meseriașilor, aranjază producțiunea teatrală și concert cu joc în sala „Casei Naționale“ în sēra de Anul-nou (1/14 Ian. 1903) cu începutul la 8 ore precis.

Concert în Laz. Tinerimea română din Laz aranjază în 1/14 Ianuarie 1903 (la Anul-nou) un concert impr unat cu declamațiuni și joc în localul școlii din Laz în favorul bibliotecii școlare. Începutul la 7 ore sēra. Prețul de intrare: de persōnă 1 corōnă, de familie 2 corōne.

Pocăință mare. În închisorile poliției din Moscova se află de câteva zile un cerșitoriu bătrân, arestat de pe strade fiind-că incomoda publicul cu cerșiri. La poliție s'a constatat, că cerșitoriu avea înfășurat pe trup un puternic lanț de fer, de care atârna de ambe părțile trupului câte o bucată de fer în greutate de treizeci chilogramme. Întrebat despre această curioasă povară, cerșitoriu a spus că de forte mulți ani o poartă pe trup, în semn de pocăință pentru păcatele sale. Cerșitoriu a fost supus apoi cercetării medicilor, cari au constatat, că în adevăr, de forte mult timp poartă pe trup lanțul și poverile, fiind-că pielea atinsă de lanț e așa de îngroșată, în cât e mai mult plotog de cât piele.

Copil bestial. Flăcăul Sós Zsikó Péter din Alsó-Nyék în una din zilele trecute se dase la beție într'o crismă din sat. Tatăl seu a mers și l'a chemat a casă, la ce bestialul flăcău a luat un scaun și a dat cu el în capul bătrânului, care amețit a căzut jos. Fără de om s'a pus apoi cu genunchii pe peptul bătrânului și i-a împântat de trei-ori cuțitul în pept. Nenorocitul bătrân a murit după agonia de câteva minute, ear' ucigașul a fost dat pe mâna gendarmilor.

Cum cunoști: cari ouă sunt prospete? Reveniunea saxonă pentru prăsierea de hōrē (galițe) a premiat următoarea procedură într'u a cunoște dacă ouele sunt prospete, ori nu? Dacă punem oul în apă, acela cu atât mai mult inclină spre a lua poziție perpendiculară, cu cât e mai vechiu. Fenomenul acesta e a se atribui faptului, că în albușul oului, în urma evaporării materiilor licide spațiul gol de la capătul mai lat devine tot mai mare. În urmarea acesteia oul ia în apă diferite poziții, amēsurat vârstei sale și osia longitudinală forméză diferite unghiuri față cu planul orizontal al apei. Oul prospēt stă în apă în poziție orizontală, cel de 3—5 zile forméză cu planul orizontal un unghiu de douăzeci grade, cel de 8 zile unghiu de 45 grade, cel de două săptămâni forméză un unghiu de 60 grade. Ear' cel de trei săptămâni unghiu de 75 grade. Oul mai vechiu de cât o lună stă în apă în poziție perpendiculară, ear' dacă e de tot vechiu (stătut), plutește pe suprafața apei. În scopul examinarii se pot construi borcane de sticlă, de pe carele căruia să fie crestate diferitele declinațiuni ale osiei și însemnătatea acelor.

Declarațiune.

Avēnd în vedere că iregularitățile constatate în serviciul de cassă al „Asociațiunii“ din anii din urmă, au devenit obiect de discuțiune publică în ziare, — Comitetul central, ca să prevină neliniștirea opiniunii publice prin o espunere esagerată și inesactă a faptului întēmplat, — declară:

că de-și s'au constatat mai multe iregularități în administrația fostului cassar al „Asociațiunii“, — acesta nu a suferit nici cea mai mică daună.

Din ședința comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiu la 5 Ianuarie 1903.

Dr. Beu
notariul ședinței.

Convocare.

Subscribe fiind toate acțiunile pentru institutul de credit și economii „Creditul“, societate pe a-ții în Zărnești, se convocă prin acesta — în sensul dispozițiunilor legii comerciale — toți domnii acționari la *adunarea generală de constituire*, ce se va ține în Zărnești la 17 Ianuarie st. n. 1903 la 2 ore d. a. în localul ce se va destina spre acest scop.

Obiectele de pertractare sunt următoarele:

1. Raportul comitetului fundatorilor despre subscrierea acțiilor.
2. Alegerea presidentului, a 2 notari și 3 membri pentru autentificarea procesului verbal.
3. Raportul fundatorilor despre plătierea ratei prime, censurarea socotelei și absolutoriu.
4. Propunerea fundatorilor în privința ridicării capitalului social la suma scrisă în prospectele institutului.
5. Decisiune, dacă „Creditul“, institut de credit și economii, societate pe acții, se constituie sau nu.
6. Statorirea statutelor.
7. Alegerea direcțiunii.
8. Alegerea comitetului de supraveghiere.
9. Eventuale propuneri în scopul și interesul institutului.

Nota. Domnii acționari se fac atenți, că în cât n'ar fi plătit prima rată de 10% și câte 2 corōne taxa de fondare după fie-care acție, se grăbescă a chita acesta rată cel mult până la ziua adunării generale de constituire. Acționarii se pot presenta și prin plenipotențiți, eari trebuie să fie și ei acționari.

Zărnești, în 5 Ianuarie 1903.

În numele fundatorilor:

Garoiu
president.

A. Pană
notariu.

Cărți și reviste.

Calendariul Minervei. A apărut la București, în editura institutului de arte grafice „Minerva“, *Calendariul Minervei* pe anul 1903, cu o mulțime de articoli originali și cu ilustrațiuni artistice. E fără îndoială cel mai frumos calendariu dintră toate cele le avem noi Români. Prețul unui exemplariu 1 cor. 25 bani. Se pōte procura și prin Librăria arhidieceșană din Sibiu.

„Biserica ortodoxă-română“, revista sinodului bisericeii autocefale gr.-or. române, fasciculul 8 pe Novembre (anul de existență XXVI) a apărut cu următorul sumariu: Priviri generale ale bisericeii și scopul ce 'l urmărește, de C. Erbiceanu; Credințele religioșe și ideile morale ale vechilor filosofi (urmăre din fasciculul pe Octobrie); Bibliografia grēcă, de C. E. (urmăre din fascicolii anteriori); Bardesane: Dialogul despre destin, de diaconul I. Popescu; Câteva notițe asupra arhitecturii creștine, de M. P. (urmăre din fascicolii anteriori); Cronică bisericeșcă (raport despre ședințele sinodului, despre parastatul servit pentru soldații căduți în războiul din 1877—78, etc.); Noul metropolit al Atenei, de Dr. Dragomir Demetrescu și știri diverse.

„Biserica ortodoxă-română“ apare în București în „Tipografia cărților bisericești“ și costă 10 lei pe an (pentru străinătate + porto postal). Comitetul de redacție are president pe arhierul Calistrat Bērlădeanu.

Din public.*)

Mulțămită publică.

Cu ocasiunea ședinței publice, ținută de societatea de lectură „Andrieu Șaguna“ întru amintirea fericitului ei patron — în 29 Novembre v. 1902, au binevoit a contribui cu oferte benevele în favorul societății următorii participanți și marimonioși ulterior contributori:

Escelența Sa Inaltpreasfințitul Domn Archiepp. și Metropolit Ioan Metianu 15 cor.

Preacuvioșia Sa dl archimandrit și vicariu Dr. Ilarion Pușcariu, dl Dr. Liviu Bran de Leményi și dna Adamovici câte 10 cor.

Dl Panteleon Lucaș, cass. cons. 6 cor.

Dnii: P. C. S. Dr. Eusebiu R. Roșca, dir. sem., I. Păpui, protop., Dr. Miron E. Cristea, asesor cons., I. Broju, preot militar, N. Vătășan, prof., dl Arseniu, învăț., Dr. Zosim Chirtop, dșōra E. Petrașcu, dir. int., dșōra A. Pēcurariu, câte 5 cor.

Dnii: Leontin Simonescu, Dr. I. Beu, familia Dr. Moga, I. Ghibu, prof., Ios. Maximilian, Dl de Preda, T. Doican, L. Binder, câte 4 cor.

Dna M. Zidu 3 cor. 40 fil.

Dnii: Dr. D. Barcianu, ref. școlar, D. Comșa, prof., Dr. G. Proca, secret. cons., I. Vătășan, funcț., V. Stan, prof., V. Păcală, prof., I. Popa, preot, Albu, funcț., E. Vințeler, I. Nedelcu, comerc., N. Moldovan, dna Dr. Crișan, câte 3 cor.

Dnele: Popovici, A. Borda, I. Muntean, Butașiu, Rebeș, dșōrele: E. Iovescu, Slăvescu, E. Cunțan, Pēcurariu, Joandrea, A. Viciu; dnii: N. Penciu, jude reg. pens., D. Cunțan, prof., At. Marienescu, jude de tablă pens., M. Voileanu, ases. cons., G. Muntean, colonel pens., Dr. Borcia, A. Schiau, locot., I. Mateiu, preot, T. Popoviciu, prof., Dr. T. Tisu, G. Enescu, I. Rebeș, C. Popa, învăț., I. Băilă, I. Opris, învăț., P. Ciora, oficial consit., I. Vințeler, funcț., P. Cotoșiu, I. Radu, L. Tritean, cand. de prof., G. Lupșan, Șerbănescu (2 lei), Barbu, Henteș, preot, câte 2 cor.

Dn Dr. Nicolae Olariu, dșōra A. Cristea; dnii: I. Marcu, A. Bratu, V. Tincu, N. N., N. N., V. Tordășian, Ier. Preda, Dr. O. Russu, I. Pop, O. Steflea, Fușiu, Ilu, A. Șimonca, I. Muțiu, voluntariu, câte 1 cor.

N. N. 50 fil., dl Jurca 46 fil., Magdu 40 fil.

Pe lângă această sumă frumoșă în bani, au mai incurș și unele opuri pentru bibliotecă societății donate de următorii domni:

Dr. Petru Șpan profesor: Idei pregătitoare în pedagogie (2 esempl.)

Iosif Enescu: Recherches sur les cereales roumaines; Le sol arable de la Roumanie de Cărnă Muntean—Corneliu Roman. A magyarok története de Dr. Csuday Jenő.

Dr. Miron E. Cristea: Cuvēntare ocașională; Cuvēntare contra beției.

Victor Tordășianu: 10 Maiu 1902, aniversarea de XXV ani a proclamării independenței stat. rom.; Al XIII raport general al comitetului Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiului pro a. 1900.

Ioan Băilă: Mortua est; Poeții germani (traducere).

Comitetul societății se simte plăcut îndatorat a aduce tuturor acestor marimonioși donatori și contributori benevoli cele mai călduroșe mulțămite și pe această cale.

Sibiu, în 19 Dec. v. 1902.

Nicolau Șoneriu

president.

Vasilie Șpan

secretariu.

Posta redacțiunei.

Dumitru Rohan, student. Manuscriptele nepublicate nu se înapoiază, ci se nimicesc.

Cuculata. Dacă aveți școlă regulată de repetiție, introduceți în ea studiile cari se pun în școlă economică de stat, și atunci nu pot fi siliți părinții să-și trimită copiii la școlă de stat.

Șarpatac. Adulții nu pot fi pedepsiți pentru-că nu cercetéză școlă de *Duminecă* „Intregirile“ abia vor pute fi împărțite pe la finea lunii Februarie.

Mogoș-Mămăligani. „Cronica“, apare în București, prețul 50 lei la an.

Ad. Nr. 1123 pp. 1902 [225] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroch din parochia Feldióra-sécuésca, protopresbiteratul Turzii, devenită vacantă prin mórtea fostului ei paroch, se eserie concurs cu termin de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasionate la cóla B. pentru întregirea venitelor preotești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și așterne petițiunile concursuale instruite în regulă în termenul deschis la acest oficiu și le stă în voie a se presenta în parochie în vre o Duminecă sau sêrbătore pentru a cânta respective a celebra și cuvênta.

Turda, 10 Decembre 1902.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Turzii în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Jovian Murășan
protopresbiter.

Vasile E. Moldovan

Meteor

— Roman —

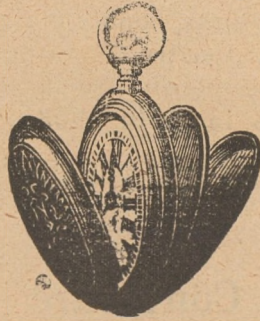
Se pôte procura de la
Librăria archidieceșană
Costă 1 cor. + 10 f. porto

La Librăria Tipografiei Archidieceșane se află de vânzare:

Poesii Postume, de M. Eminescu
Prețul: C. 1—
Ziariul unui Pierde-Vară, de George
Cosbuc „ 2—
Isus Christos cu cuvintele sântei
scripturi, de Dr. Petru Barbu „ 2-50
trimise cu posta pentru fiecare exemplar 10
bani mai mult.

Important pentru fie-care om.

Desfacere totală cu prețul
cel mai effin, numai cu fi.
2-95 o garanțură admirabilă
din 14 bucați prețioșe, ju-
vaericale etc.

Important
pentru
fiecare om!

- 1 orologiu de busunariu, anker remontoir de nickel (la dorință argintat) cu capace gravate frumos, regulator precis, 3 ani garanție și cutie.
- 1 Lanț elegant panșerat, suflat sau nickelat împreună cu acățator sistem parisian.
- 1 ac de cravată aurit cu imitație de briliante.
- 1 păreche nasturi pentru manchete auriti marca „Garanție”.
- 1 garnitură nasturi (botoni) auriti pentru gulere și pepturi, constând din 5 bucați.
- 1 păreche cercei de argint veritabil oficios gradați.
- 1 inel de aur cu pêtră elegantă.
- 1 oglindă de busunar în cutie.

Aceștea 14 prețioșe și admirabile obiecte împreună cu orologiu remontoir anker se predau numai cu 2 fl. 95 cr. prin rambursare sau prin trimiterea înainte a sumei la firma: **Brüder Hurvitz**, casă de esport, **Krakau Stradom 17 (Oestr.)**

Neconvenind a le returna în 8 zile primind banii înapoi fără ca cumpărătorul să fie cu ceva prescurtat. — Cataloge bogat ilustrate cu tot felul de juvaericale, se trimit gratis și franco. [215] 8-20

Stabiliment nou!!**“Entreprise des pompes funèbres”**

(Institut de înmormântare)

— Proprietariu: **Fritz W. Elges** —

Sibiu, str. Cisnădiei 18

funcționează din 26 Decembre stil nou anul curent.

Inmormântări pompôșe și simple.

— **Prețuri moderate.** —

[207]

7-25

Cruce sau stea duplă electro-magnetică

Patent nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle

da împrejurărei, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosesc contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângeului, anemie, amețeli, țiuțuri de ureche, bătaie de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mână și picior, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângeului și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din tóte părțile lumii cari prețesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” de bre-ce „Casul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja iefinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—

Prețul aparatului mic e cor. 4.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

[128] 42-52

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țeră și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V.
colțul strada Kálmán.

Metropolia

Românilor ortodoxi din Ungaria și Transilvania

Studiu istoric despre reînființarea Metropoliei, împreună cu o colecțiune de acte. Din însărcinarea Consistoriului metropolitan de Dr. **II. Pușcariu**, arhimandrit, vicariu archiepiscopesc, etc.

Prețul: broș. 6 cor., leg. 7-70, 8-20 și 9-50 cor.

Se pôte procura de la Librăria archidieceșană din Sibiu.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceșană:****OCTOICHUL CEL MIC**

— cu litere latine —

care cuprinde: Rânduéla Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polieleul, Pripelele, Catavasiile, Irmóșele, Sfetilnele și altele.

Prețul unui exemplariu legat simplu **1-60 cor.**, legat în piele cu copcii galbine **3-20 cor.** plus porto postal **30 bani.** Legătură mai fină după cum se comandă.

Librăria tipografiei archidieceșane.

A eșit de sub tipariu în **Tipografia archidieceșană:****APOSTOLUL**

— cu litere latine —

cu binecuvântarea I. P. S. Domn Ioan Metianu, archiepiscop și metropolit și se află de vânzare la **Tipografia și Librăria archidieceșană în Sibiu** cu prețurile: broșat **7 cor.**, legat în pânză neagră **9-50 cor.**, ediție de lux broșat **8 cor.**, legat după cum se comandă.

NOU! **Pro 1903** NOU!

a apărut:

Calendarul archidieceșan

neapărat de lipsă pentru ori-ce preot și învățatoriu.

Prețul unui exemplariu **40 fil.**, cu Șematism **80 fil.**, + porto postal **10 fil.**

Librăria archidieceșană
Sibiu.